

Spärrmöjligheter för telefonitjänster

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2007/08:86, vari föreslås vissa ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Lagförslaget innebär att alla operatörer som tillhandahåller allmänna telefonitjänster ska vara skyldiga att tillhandahålla två särskilda spärrtjänster. Den ena tjänsten ska göra det möjligt för abonnenter att spärra sitt abonnemang mot uppringning av vissa nummer och samtal. Den andra tjänsten ska möjliggöra att en anslutning spärras om operatörens fordran mot abonnenten överskrider en av abonnenten på förhand bestämd kreditgräns. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2008.

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Spärrmöjligheter för telefonitjänster

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:86.

Stockholm den 15 maj 2008

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp), Katarina Brännström (m) och Leif Pettersson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Sedan slutet av 1990-talet har Konsumentverket mottagit många anmälningar och samtal från konsumenter som fått oväntat höga telefonikostnader. Många har drabbats av höga telefonikostnader i samband med modemkapning, vilket innebär att en omkoppling av abonnentens uppkoppling till Internet sker till ett dyrare nummer utan abonnentens medgivande.

Våren 2004 tillkallade regeringen en särskild utredare med uppdrag att bl.a. överväga om det behövs några förstärkningar av konsumentskyddet vid modemkapning (dir. 2004:10). Resultatet av arbetet presenterades våren 2005 i delbetänkandet (SOU 2005:20) Konsumentskydd vid modemkapning. Utredningen föreslog bl.a. en ny lag om åtgärder mot vissa uppringningsprogram, varigenom möjligheten att använda uppringningsprogram för att säkra betalning skulle regleras. Därutöver föreslogs vissa ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, som i huvudsak innebär att abonnenter ska ha rätt att förse sitt abonnemang med två olika spärrtjänster. – Utredningsbetänkandet har varit föremål för remissbehandling.

Regeringen beslutade i juni 2006 lagrådsremissen Skydd mot modemkapning och liknande problem. I lagrådsremissen anförde regeringen att utredningens förslag om en ny lag om åtgärder mot vissa uppringningsprogram kräver ytterligare överväganden innan det kan läggas till grund för lagstiftning. Regeringen föreslog, i enlighet med utredningens förslag, vissa ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation som innebär att en abonnent ska ha rätt att förse sitt abonnemang med två olika spärrtjänster. – Förslagen i lagrådsremissen har granskats av Lagrådet och de ligger till grund för förslagen i denna proposition.

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen antar framlagt förslag till ändringar i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Regeringens förslag finns i *bilaga 1* och lagförslaget i *bilaga 2*.

Utskottets överväganden

Spärrmöjligheter för telefonitjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Elektronisk kommunikation innebär överföring av signaler via tråd, via radio, på optisk väg eller via andra elektriska överföringsmedier. Signalerna bygger på data i analog eller digital form. Innehållet i data kan vara t.ex. text, ljud, bild och kombinationer av dessa. Elektronisk kommunikation omfattar således telefoni, datakommunikation samt radio och TV.

Tillhandahållandet av nät och tjänster för elektronisk kommunikation regleras ytterst av vissa direktiv som Europeiska unionen antog år 2002 i syfte att harmonisera gemenskapens gällande lagstiftning på området. Ett av direktiven som är av betydelse i detta sammanhang är Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Direktivet anger att vissa tjänster ska vara samhällsomfattande och fastställer särskilda användar- och konsumentrelaterade rättigheter. Enligt direktivet ska användarna genom tillhandahållande av vissa tjänster tillförsäkras möjlighet att kontrollera sina utgifter.

I Sverige har direktiven i huvudsak genomförts genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. En operatör som har förpliktigats att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster kan enligt 5 kap. 3 § åläggas en skyldighet att erbjuda abonnenter en möjlighet att spärra abonnemanget mot vissa nummer och samtal samt enligt 5 kap. 4 § åläggas att kostnadsfritt erbjuda en tjänst som innebär spärrning vid överskridandet av en kreditgräns. I Sverige finns ännu inte någon sådan operatör utsedd.

Propositionen

I propositionen konstaterar regeringen att – sedan lagrådsremissen Skydd mot modemkapning och liknande problem beslutades i juni 2006 – problemet med modemkapning, och därmed också behovet av att reglera användningen av uppringningsprogram, har minskat i en sådan omfattning att en reglering inte längre framstår som motiverad. Regeringen gör därför bedömningen att utredningens förslag om en ny lag om åtgärder mot vissa uppringningsprogram inte bör genomföras.

Regeringen anser dock att det med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen, som gör det svårt att förutse vilka nya risker som kan uppstå, finns anledning att gå vidare med utredningens förslag i den del som rör abonnenters spärrmöjligheter. En sådan möjlighet kan ge skydd mot att drabbas ekonomiskt, oberoende av vad som orsakat de höga kostnaderna.

Mot den redovisade bakgrunden föreslår regeringen vissa ändringar i lagen om elektronisk kommunikation som innebär att det införs en skyldighet för *alla* operatörer att tillhandahålla vissa spärrtjänster.

Enligt lagförslaget ska den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst på begäran av en abonnent spärra vissa typer av utgående samtal eller nummer. Vidare ska den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst avbryta denna tjänst om fordran mot abonnenten överstiger ett belopp som är angivet av abonnenten på förhand, om abonnenten inte begär att tjänsten ändå ska tillhandahållas. Beloppsgränsen ska kunna ändras och spärrningen får inte innebära att abonnenten hindras från att ringa nödsamtal eller andra avgiftsfria nummer. Abonnenten ska informeras om de båda spärrtjänsterna i samband med att abonnemangsavtal tecknas. De föreslagna tjänsterna ska tillhandahållas utan avgift för abonnenterna. Även ändringar av spärrtjänsterna ska vara avgiftsfria.

Vad som utgör en telefonitjänst definieras i 1 kap. 7 § lagen om elektronisk kommunikation. Definitionen omfattar såväl fast telefoni som mobiltelefoni och uppringd Internetaccess.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inte finna annat än att regeringens förslag är väl ägnat att förbättra abonnenters möjligheter att kontrollera sina telefonikostnader och skydda sig mot obehöriga eller andra oönskade uppringningar. Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar det framlagda lagförslaget. På de skäl regeringen anfört instämmer utskottet i regeringens bedömning att utredningens förslag om en ny lag om reglering av uppringningsprogram inte bör genomföras.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:86 Spärrmöjligheter för telefonitjänster:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389)
om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

dels att 5 kap. 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 7 a och 7 b §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Den som enligt 1 § första stycket 2 skall tillhandahålla tillgång till allmänt tillgängliga telefonitjänster skall på begäran av en abonnent avgiftsfritt spärra vissa typer av utgående samtal eller nummer.

Den som enligt 1 § första stycket 3 eller 4 skall tillhandahålla abonnentförteckningar och upplysningstjänster skall behandla erhållen information på ett icke-diskriminerande sätt.

Den som enligt 1 § första stycket 3 eller 4 ska tillhandahålla abonnentförteckningar och upplysningstjänster ska behandla erhållen information på ett icke-diskriminerande sätt.

4 §

Den som enligt 1 § skall tillhandahålla en tjänst får i tillämpliga fall åläggas skyldighet att

1. kostnadsfritt avbryta en allmänt tillgänglig telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt, om fordran mot abonnenten överstiger ett belopp som är angivet av abonnenten på förhand och abonnenten inte begär att tjänsten ändå skall tillhandahållas,

2. tillämpa gemensamma taxor för hela landet eller tillämpa ett visst högsta pris,

3. göra det möjligt för konsumenter att på förhand betala för anslutning till det allmänna telefonnätet och för användning av allmänna telefonitjänster, samt

4. tillåta konsumenter att betala för anslutning till det allmänna telefonnätet genom betalningar som är fördelade över tiden.

Den som enligt 1 § ska tillhandahålla en tjänst får i tillämpliga fall åläggas skyldighet att

1. tillämpa gemensamma taxor för hela landet eller tillämpa ett visst högsta pris,

2. göra det möjligt för konsumenter att på förhand betala för anslutning till det allmänna telefonnätet och för användning av allmänna telefonitjänster, samt

3. tillåta konsumenter att betala för anslutning till det allmänna telefonnätet genom betalningar som är fördelade över tiden.

Taxor som avses i första stycket 2 skall göras allmänt tillgängliga.

En abonnent skall i samband med att avtal träffas om tillhandahållande av allmänt tillgängliga telefonitjänster informeras om sin rätt enligt första stycket 1 och skall under löpande avtalsperiod ha rätt att kostnadsfritt ändra angivet belopp. Att tjänsten avbryts skall inte hindra abonnenten från att ringa nödsamtal eller andra avgiftsfria samtal.

Taxor som avses i första stycket 1 ska göras allmänt tillgängliga.

7 a §

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst ska på begäran av en abonnent avgiftsfritt spärra vissa nummer eller typer av utgående samtal.

En abonnent ska i samband med att avtal träffas om tillhandahållande av en allmänt tillgänglig telefonitjänst informeras om sin rätt enligt första stycket och ska under löpande avtalsperiod ha rätt att avgiftsfritt ändra spärrningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om på vilket sätt skyldigheten ska fullgöras och om undantag från skyldigheten. Den som har förpliktats att tillhandahålla en tjänst enligt 1 § första stycket 2 får inte undantas från skyldigheten.

7 b §

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst ska avgiftsfritt ge abonnenten en möjlighet att få tjänsten spärrad vid ett belopp som abonnenten anger på förhand. När fordran mot abonnenten överstiger det angivna beloppet ska tjänsten avgiftsfritt avbrytas, om abonnenten inte begär att tjänsten ändå ska tillhandahållas.

Att tjänsten avbryts ska inte hindra abonnenten från att ringa

nödsamtal eller andra avgiftsfria samtal.

En abonnent ska i samband med att avtal träffas om tillhandahållande av en allmänt tillgänglig telefonitjänst informeras om sin rätt enligt första stycket och ska under löpande avtalsperiod ha rätt att avgiftsfritt ändra angivet belopp.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om på vilket sätt skyldigheten ska fullgöras och om undantag från skyldigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.